

**LINGUISTIC ASPECTS OF GRAMMATICAL INTERFERENCE OF RUSSIAN
SPEECH IN GEORGIAN STUDENTS**

გრამატიკული ინტერფერენციის ლინგვისტური ასპექტები ქართველ სტუდენტთა
რუსულ ზეპირ მეტყველებაში

Asmat Evsaia

Doctor of Philology, Associate Professor of the Samtskhe-Javakheti
State University, Akhaltsikhe, Rustaveli St. 113, postal index: 0800 Georgia,
+995591411299, a.evsiaia@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-5459-4244>

Abstract. The article discusses the problem of grammatical interference in the Russian speech of Georgian students.

Interference as a process and the result of a process is a violation of the rules of correlation of contact languages by a bilingual speaker, which is manifested in his speech as a deviation from the norm. In the field of studying linguistic contacts between Georgian and Russian languages, the most important is the linguistic analysis of the nature and causes of violations of grammatical norms of the language, which aims to solve three main tasks: 1) to identify elements and grammatical phenomena that are not in the native language; 2) determination of the most characteristic difficulties for the grammar of the Russian language by static analysis of specific speech material; 3) Analyze the difficulties to find out their nature.

In order to determine the interference, it is necessary to take into account the peculiarities of the Georgian and Russian languages. Comparative analysis of Georgian and Russian languages helped us to compare and see the main discrepancies in the two language systems, and to find the main errors in the Russian speech of Georgian-speaking students.

The paper aims to describe the linguistic aspect of grammatical interference based on practical examples of nouns, adjectives and numerals. To analyze the grammar mistakes in spoken Russian, we used the oral speech of Georgian students of the I and II years of Samtskhe-Javakheti State University.

The article examines the influence of the native language in the process of learning Russian. To discuss the problem in detail, we considered it necessary to analyze aspects such as:

- Students' linguistic experience;
- Consideration of the peculiarities of the native language in the process of mastering the Russian language;
- The nature of the interaction between the native and Russian languages;
- The result of this interaction (interference).

Interference observation shows that in the process of mastering new language material while understanding and recognizing the importance of the unexplored elements of a second non-native language, students arbitrarily use their native language as a support.

It turned out that the most typical mistake of Georgian students in Russian speech is the agreement of numerals with nouns. It is also a great difficulty the declension of nouns, caused by the colossal difference between the declension systems in Russian and Georgian languages.

The topic is relevant because analyzing and identifying typical causes of grammatical interference can be helpful in compiling a set of exercises that will help to reduce the level of grammatical interference among students in the future.

Keywords: grammatical Interference, speech, native language, Russian language, Comparative analysis, Structure of the language.

ასმათ ევსაია

ფილოლოგიის დოქტორი, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი,
ქ. ახალციხე, რუსთაველის ქ. #113, საფოსტო ინდექსი 0800, საქართველო,
+995591411299, a.evsaiia@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-5459-4244>

აბსტრაქტი. სტატიაში განხილულია გრამატიკული ინტერფერენციის პრობლემა ქართველი სტუდენტების რუსულ ზეპირ მეტყველებაში.

ინტერფერენცია, როგორც პროცესი და პროცესის შედეგი არის ორენოვანი მოლაპარაკის მიერ კონტაქტური ენების კორელაციის წესების დარღვევა, რაც გამოიხატება მის მეტყველებაში, როგორც ნორმიდან გადახვევა.

ქართულ და რუსულ ენებს შორის ენობრივი კონტაქტების შესწავლის სფეროში უმნიშვნელოვანესია ენის გრამატიკული ნორმების დარღვევის ხასიათისა და მიზეზების ენობრივი ანალიზი, რომელიც მიზნად ისახავს სამი ძირითადი ამოცანის ამოხსნას: 1) შედარების საფუძველზე იმ ელემენტებისა და გრამატიკული ფენომენების ამოცნობას, რომლებიც არ არის მშობლიურ ენაში; 2) რუსული ენის გრამატიკისთვის ყველაზე დამახასიათებელი სირთულეების კონკრეტული სამეტყველო მასალის სტატიკური ანალიზით განსაზღვრას; 3) სირთულეების ანალიზს მათი ბუნების გასარკვევად.

ინტერფერენციის დასადგენად აუცილებელია ქართული და რუსული ენების თავისებურებების გათვალისწინება. ქართული და რუსული ენების შედარებითი ანალიზი დაგვეხმარა ორ ენობრივ სისტემაში არსებული ძირითადი შეუსაბამოების შედარებასა და დანახვაში, ქართულენოვანი სტუდენტების რუსულ მეტყველებაში ძირითადი შეცდომების პოვნაში.

ნაშრომის მიზანია გრამატიკული ინტერფერენციის ლინგვისტური ასპექტის აღწერა პრაქტიკული მაგალითების საფუძველზე: არსებითი, ზედსართავი და რიცხვითი სახელების მაგალითზე. რუსულ მეტყველებაში შეცდომების გასაანალიზებლად გამოვიყენეთ სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის I და II კურსის ქართველი სტუდენტების ზეპირი მეტყველება.

სტატიაში განხილულია მშობლიური ენის გავლენა რუსული ენის შესწავლის პროცესში.

ამ პრობლემის დეტალურად განხილვის მიზნით საჭიროდ ჩათვალეთ ისეთი ასპექტების გაანალიზება, როგორცაა:

- სტუდენტების ლინგვისტური გამოცდილება;
- მშობლიური ენის თავისებურებების გათვალისწინება რუსული ენის ათვისების პროცესში;
- მშობლიური და რუსული ენების ურთიერთქმედების ხასიათი;

- ამ ურთიერთქმედების შედეგი(ინტერფერენცია).

ინტერფერენციაზე დაკვირვებამ აჩვენა, რომ ახალი ენობრივი მასალის ათვისების პროცესში, მეორე უცხო ენის შეუსწავლელი ელემენტების მნიშვნელობის გააზრებისა და გამოცნობისას, სტუდენტები თვითნებურად იყენებენ მშობლიური ენას, როგორც მხარდაჭერის მექანიზმს. აღმოჩნდა, რომ ყველაზე ტიპური შეცდომები ქართველი სტუდენტების რუსულ მეტყველებაში არის არსებითი სახელის რიცხვთან შეთანხმება. ასევე დიდ სიძნელეს წარმოადგენს სახელთა ბრუნება, რაც გამოწვეულია რუსულ და ქართულ ენებში არსებულ ბრუნვის სისტემებს შორის კოლოსალური განსხვავებით.

თემა აქტუალურია, რადგან გრამატიკული ინტერფერენციის ტიპური მიზეზების ანალიზი და იდენტიფიცირება შეიძლება გამოყენებული იქნას სავარჯიშოების კრებულის შესადგენად, რაც მომავალში ხელს შეუწყობს სტუდენტებში ინტერფერენციის დონის შემცირებას.

საკვანძო სიტყვები: ინტერფერენცია, მეტყველება, მშობლიური ენა, რუსული ენა, შედარებითი ანალიზი, ენის სტრუქტურა.

შესავალი. მეორე ენის სწავლებისას ერთ-ერთ ძირითადი ამოცანას ინტერფერენციის დაძლევა წარმოადგენს.

ვ. მაკეის განმარტებით: “ინტერფერენცია წერის ან საუბრის დროს სხვა ენის ელემენტების გამოყენებას გულისხმობს”. (Mackey, 1976: 414)

ინტერფერენცია წარმოიშობა უცხო ენის შესწავლის დროს და არსებობს ენობრივი სისტემის ყველა რგოლში (გრაფიკაში, ფონეტიკაში, ლექსიკაში, გრამატიკაში, სინტაქსში).

სწავლების პრაქტიკაში გავრცელებულია სუბორდინაციული ბილინგვიზმი, ეს არის მეორე ენის შესწავლა, რა დროსაც პირველი ენა გამოყენებულია მედიუმად, როდესაც ორი ენის სისტემები მუდმივ კონტაქტში არიან და ხდება შესასწავლი ენის ნაწილობრივი დაქვემდებარება მშობლიურ ენაზე, რაც იწვევს ინტერფერენციას. ინტერფერენციის პროგნოზირება შესაძლებელია. ენობრივი სისტემების შედარებით შეიძლება დადგინდეს სხვადასხვა ენობრივ პარადიგმებს შორის მსგავსება და განსხვავება.

მეთოდები. სამეცნიერო ნაშრომზე მუშაობისას გამოყენებულ იქნა შედარებითი და აღწერითი მეთოდები, დაკვირვება და კონტროლი, ანკეტირება, შედარებითი ანალიზი.

შედეგები/დისკუსია. უცხო ენის, ჩვენს შემთხვევაში - რუსულის, შესწავლის პირველ ეტაპზე (სწავლების პირველ წელს) სტუდენტებს უკვე ნათლად აქვთ წარმოდგენილი "სამყაროს ენობრივი სურათი", რომელიც სამყაროს კონცეპტუალური სურათის განსახიერებაა. დადგენილია, რომ სამყაროს ენობრივი სურათის შემადგენელი ნაწილებია სიტყვები, წინადადებათა დაკავშირების საშუალებები, აგრეთვე ენების სინტაქსური კონსტრუქციები. ლეონტიევის აზრით, სამყაროს ენობრივი და კონცეპტუალური სურათები არ არიან ერთნაირი, მაგრამ არიან კორელირებული. (Леонтьев, 1982: 48-54)

ქართველი სტუდენტების რუსულ მეტყველებაში უფრო ხშირად გვხვდება გრამატიკული შეცდომები. ეს გამოწვეულია იმით, რომ მშობლიური და შესასწავლი ენების გრამატიკული სტრუქტურები მკვეთრად განსხვავდება ერთმანეთისგან.

ქართული ენა არ ენათესავება რუსულ ენას. ქართული ენა კავკასიურ (იბერიულ-კავკასიურ) ენათა ოჯახის ქართველურ (იბერიულ) ჯგუფს მიეკუთვნება, რუსული ენა კი

ერთ-ერთი აღმოსავლეთ სლავური ენაა და ინდოევროპულ ენათა ოჯახის სლავურ ენათა ჯგუფს განეკუთვნება. ეს ენები განსხვავდებიან ერთმანეთისგან სტრუქტურული თავისებურებებითა და სისტემით: ქართული, როგორც ცნობილია, განეკუთვნება აგლუტინაციურ, რუსული კი - ფლექსიურ ენებს.

ქართულ ენაში, ისევე როგორც რუსულში, არს.სახელები ორ დიდ ჯგუფად იყოფა: სულიერთა და უსულოთა სახელები (ვინ ჯგუფისა და რა ჯგუფისა). ამ მხრივ ქართული ენა რუსულისგან განსხვავებით საკმაოდ კატეგორიულია და არავითარ შემთხვევაში არ დაესმის ვინ კითხვა ცხოველების აღმნიშვნელ არსებით სახელებს. რუსულში კი ყველა სულიერ სახელს დაესმის კითხვა кто. ამის გამო რუსული ენის სწავლების საწყის ეტაპზე ხშირია შემდეგი ტიპის შეცდომები:

-Кто это? -Это кошка. ნაცვლად. -Что это?

გარდა ამისა ქართულ ენაში არ არის გრამატიკული სქესის კატეგორია. შედეგად, არ არსებობს სქესში შეთანხმება. „18-19 საუკუნეებში ბერძნულისა და რუსულის გავლენით, ზოგიერთი ქართველი ლინგვისტი და მწერალი მდებდრობითი სქესის აღსანიშნავად ხმარობდა -ა დაბოლოებას: მეფა, ბატონა, ხელმწიფა, იმდენად, რამდენადაც ეს ძალზედ ხელოვნური იყო, არ დამკვიდრდა, ვინაიდან გრამატიკული სქესის კატეგორია უცხოა ქართული ენისთვის“. (ხუნდაძე, 1902: 23) რუსულში კი ეს კატეგორია განსაზღვრავს ენის მთელი სტრუქტურის ხასიათს. ამიტომ სქესში შეთანხმებასთან და ბრუნვის ნიშნებთან დაკავშირებული შეცდომები გვხვდება რუსული ენის სწავლების ყველა დონეზე. საკმაოდ ხშირად გვხვდება შეცდომები კითხვითი (чей, чья, чье, чьи) და ჩვენებითი ნაცვალსახელებით (этот, эта, это, эти (тот, та, то, те) კითხვითი კონსტრუქციების შედგენისას.

- Чей это пальто?	ნაცვლად	- Чье это пальто?
- Чья это родители?	ნაცვლად	- Чьи это родители?
- Чья это карандаш?	ნაცვლად	- Чей это карандаш?
- Чья этот шапка?	ნაცვლად	- Чья эта шапка?

რუსულში კითხვით ნაცვალსახელს кто ? არა აქვს სქესი და რიცხვი; პრედიკატი მასთან წარსულ დროში მხოლოდითი რიცხვის მამრობით სქესში დგას, მიუხედავად სქესისა და პირთა რაოდენობისა, ვისზედაც არის საუბარი. ქართულშიც პრედიკატი ვინ? კითხვით ნაცვალსახელთან ასევე მხ.რიცხვშია. ამ მხრივ სრული შესაბამისობაა. შეცდომები გამოწვეულია სქესის კატეგორიის არ არსებობით.

-Кто пришла?	ნაცვლად	-Кто пришёл?
-Кто была на собрании?	ნაცვლად	- Кто был на собрании?

რუსულში წარსულ დროში კითხვით ნაცვალსახელთან что ? შემასმენელი მხ. რიცხვის საშუალო სქესშია. ქართველი სტუდენტებისთვის ტიპური შეცდომებია:

- Что случилась? - Что случился?	ნაცვლად	- Что случилось?
- Что разбился?	ნაცვლად	- Что разбились?

ენის სწავლების საწყის ეტაპზე დამახასიათებელია ზედსართავი სახელის სქესის არასწორი ხმარება.

-Какое это история?	ნაცვლად	- Какая это история?
- Какую книгу она читает?	ნაცვლად	- Какой книга она читает?
-Большое или маленькое это здание?	ნაცვლად	- Большой или маленький эта здание?
- Какого цвета волосы у Нины?	ნაცვლად	- Какие цвета волос у Нины?
- Какую музыку я слушаю?	ნაცვლად	- Какова музыку я слушаю?

ქართველი სტუდენტისთვის დიდ სიძნელეს წარმოადგენს არსებითი სახელის რიცხვთან შეთანხმება. ქართულ ენაში არსებითი სახელები რიცხვით სახელებთან(აგრეთვე სიტყვებთან ბევრი, ცოტა, რამდენი, რამდენიმე, უამრავი) მხოლოდით რიცხვში დგას. (ოთხი ბავშვი, ხუთი წიგნი, 12 თვე) რუსულ ენაში კი სახელობითში მდგარ რიცხვით სახელებთან არსებითი სახელები იხმარება ან სახელობითში(один, одна, одно), ან ნათესაობითის მხოლოდით რიცხვში (два/две, три, четыре, 22-24,32-34 და ა.შ), ან ნათესაობითის მრავლობით რიცხვში (от 5 до 20, 25-30, 35-40 და ა.შ. და განუსაზღვრელი რაოდენობის აღმნიშვნელ სიტყვებთან ბევრი, ცოტა, რამდენიმე, უმრავლესობა, უმცირესობა, много, мало, немного, несколько, большинство, меньшинство, ასევე კითხვით ნაცვალსახელთან сколько). ამ განსხვავებები გამო ხშირია შეცდომები, ეგრეთ წოდებული გამარტივებები:

- На столе две книга.	ნაცვლად	- На столе две книги.
- Сколько мясо (молоко, хлеб) купили для обеда?	ნაცვლად	- Сколько мяса (молока, хлеба) купили вы на обед?
- Сколько стоит мороженое? -22 рубль	ნაცვლად	-22 рубля
- Сколько студент в аудитории?	ნაცვლად	- Сколько студентов в аудитории?
- В аудитории тридцать два студентка.	ნაცვლად	- В аудитории тридцать две студентки.

რაოდენობით რიცხვით სახელებს один, одна, одно, два, две გააჩნიათ სქესი. ტიპური შეცდომებია:

- В аудитории двадцать два студентка.	ნაცვლად	- В аудитории двадцать две студентки.
- На столе один словарь и одна ручка.	ნაცვლად	- На столе один словарь и один ручка.
-Я написал одна письмо.	ნაცვლად	-Я написал одно письмо.
- У вас есть две диска и две кассети.	ნაცვლად	- У вас есть два диска и две кассеты.
- Сколько дни вы в Москве провели?	ნაცვლად	- Сколько дней вы провели в Москве?
- Сколько листы лежат на столе?	ნაცვლად	- Сколько листов лежит на столе?

ხშირია შემდეგი სახის სუბლექტიური დარღვევები:

-Сколько лет мой старший брат?	ნაცვლად	-Сколько лет мой старший брат?
- Моя старшая сестра 18 год.	ნაცვლად	- Моей старшей сестре 18 лет.

რუსულ და ქართულ ენებში არსებულ ბრუნვის სისტემებს შორის კოლოსალური განსხვავებაა. „ქართულში სახელები ყველა იბრუნვის, ისეთებიც, რომლებიც ნასესხებია ბრუნვის უქონელი ენებისგან (მაგ., ფრანგულისგან) ან ისეთი ენებისგან, რომლებსაც სახელთა ბრუნება შეიძლება მოეპოვებოდეს საზოგადოდ, მაგრამ ზოგიერთი სახელი მაინც უბრუნველი ჰქონდეს (ასეთია, მაგალითად, რუსული ენა). სიტყვები „პალტო“ და

„დეპო“ ფრანგულიდან რუსულშია ნასესხები, რუსულისგან კი ქართულშია გადმოსული. არც ერთი მათგანი არ იბრუნვის არც ფრანგულში, არც რუსულში, მაგრამ ქართულში ისინი იბრუნვიან. მეტიც შეიძლება ითქვას: გარკვეულ შემთხვევებში ქართულში შეიძლება ვაბრუნოთ ზმნის პირიანი ფორმებიც და „ფორმა-უცვალელები“ (ზმნიზედა, თანდებული, კავშირი, ნაწილაკი, შორისდებული) სიტყვებიც“. (ხვალისკენ, ვაშას(უძახის), ვაის გავეყარე, ვუის შევეყარე , „მეხი კი დაგეცასაც ზედ დაატანდა“). (შანიძე, 1980: 44) რუსულში იბრუნვიან მხოლოდ სახელები (არსებითი, ზედსართავი (სრული), რიცხვითი, ნაცვალსახელი და მიმღეობა (причастие). თითოეულ ბრუნვას საკუთარი ნიშანი აქვს, რომელიც საერთოა ყველა ბრუნებადი სიტყვებისთვის და იხმარება როგორც მხ., ასევე მრ. რიცხვში. ქართულისგან განსხვავებით, ბრუნვის დაბოლოებები რუსულში დამოკიდებულია სახელის სქესსა და რიცხვზე (არს.სახელებისთვის სხვა დაბოლოებაა, ზედს. - სხვა, რიცხვითი სახელის ბრუნება ხომ ურთულესია. სწორედ ამის გამო ხშირია ბრუნვის დაბოლოებების არასწორი ხმარების შემთხვევები ქართველი სტუდენტების ზეპირ მეტყველებაში. ნაწილობრივ ეს არის რუსულ ენაში დიდი რაოდენობის გამონაკლისის არსებობის ბრალიც.

- О каких проектах вы работаете? ნაცვლად - Над какими проектами вы работаете?
- Что мы должны приготовить для экзамена? ნაცვლად -Что мы должны приготовить к экзамену?
- На чем она смотрит? ნაცვლად - На что она смотрит?
- О кого заботится мама? ნაცვლად - О ком заботится мама?
- В чем они одеты? ნაცვლად - Во что они одеты?
- Что они играют? ნაცვლად - Во что они играют? (თუ რას თამაშობენ)
- Из куда идут студенты? ნაცვლად - Откуда идут студенты?
- Какого она характера? ნაცვლად - Какой у нее характер?
- Какого музыку вы слушаете? ნაცვლად - Какую музыку вы слушаете?
- Извини, у меня нет больше время, я спешу в доме. ნაცვლად - Извини, у меня нет больше времени, я спешу домой.
- Мой отец работает в заводе (в почте) . - Мама была в рынке. ნაცვლად - Мой отец работает на заводе (на почте) . - Мама была на рынке.

ქართველ სტუდენტთა მეტყველებაში ასევე ხშირია შეცდომები ზედსართავი სახელების, და მიმღეობის (причастие) ბრუნვის დროს. ქართულში, ისევე როგორც რუსულში, ზედსართავი სახელი ეკუთვნის არსებით სახელებს, მაგრამ რუსულისგან განსხვავებით, ისინი ეთანხმებიან მას მხოლოდ ბრუნვაში, მაშინ, როდესაც რუსულში ხდება სქესში, რიცხვსა და ბრუნვაში შეთანხმება. აქვს მუდმივი, მხოლოდ მათთვის დამახასიათებელი დაბოლოებები.

- Я вижу большого дома, широкую улицу и симпатичную мужчину. ნაცვლად - Я вижу большой дом, широкую улицу и симпатичного мужчину.
- На вечер я видела моей старой школьной подруги. ნაცვლად - На вечер я видела мою старую школьную подругу.
- Я встретился моему старому школьному другу. ნაცვლად - Я встретился с моим старым школьным другом.
- Мы разговаривали о моего старого школьного друга. ნაცვლად - Мы разговаривали о

моем старом школьном друге.

ცნობილია, რომ ქართულში პირის ნაცვალსახელთა რეალურად გამოყენება წინადადებაში არ არის სავალდებულო, რადგანადაც ზმნა-შემასმენელი გამოხატავს მას. პირის ნაცვალსახელთა ხმარება მაშინაა აუცილებელი, თუ ლოგიკური მახვილი მასზე მოდის (მე დავწერ, შენ წახვალ და ა.შ.) სხვაგვარ ვითარებაში (დავწერ, წახვალ) ზნა-შემასმენელი ისედაც გამოხატავს პირით ურთიერთობას. (გავუკეთე – я сделал это ему). ეს მოვლენა ქართულს მატებს დინამიკურობას და აჩქარებს საუბრის ტემპს.

ქართული და რუსული პირის ნაცვალსახელებისთვის დამახასიათებელია სუპლექტივიზმი, რომელიც ვლინდება ბრუნების დროს. ქართულში 1 და 2 პირის ნაცვალსახელები მე, შენ, ჩვენ, თქვენ შეიძლება ითქვას, არ იბრუნვინან. მათ სახელობითში, მოთხრობითში, მიცემითსა და ნათესაობითში ერთნაირი ფორმა აქვთ; მხოლოდ 1 პირის ნაცვალსახელი მე ნათესაობითში თანდებულთან ერთად იქნება ჩემ: დედამ ჩემთვის საჩუქარი იყიდა. ნათესაობით ბრუნვაში ეს ნაცვალსახელები მხოლოდ თანდებულიან ფორმაში იხმარება და დანარჩენ სამ ბრუნვაში (მოქმედებითში, გარემოებითსა და წოდებითში) არ გააჩნიათ სხვა ფორმა. დასაშვებია წოდებითში შენ და თქვენ ნაცვალსახელების შე და თქვე (შე კარგი ადამიანის შვილო, თქვე საცოდავებო) ფორმით გამოყენება. 3 პირის ნაცვალსახელებს ის, ისინი ბრუნებისას აქვთ ორი ფუძე, სახელობითის გარდა მა-/-იმა. რუსულ ენაში ყველა პირის ნაცვალსახელები იბრუნვინან. აქედან გამომდინარეობს შემდეგი სახის შეცდომები:

- Как ты понравился этот фильм?	ნაცვლად	- Как тебе понравился этот фильм?
- Сколько я (его) лет?	ნაცვლად	- Сколько мне (ему) лет?
- Какое ее лицо?	ნაცვლად	- Какое у нее лицо?
- Нравится их эти картины?	ნაცვლად	- Нравятся им эти картины?
- Хорошо, я могу дать вас очень интересную книгу.	ნაცვლად	- Хорошо, я могу дать вам очень интересную книгу.
- У тебя есть жена? - Нет, а ты?	ნაცვლად	- Нет, а у тебя?

არ არის აუცილებელი ყოველთვის პედაგოგმა გაუსწოროს შეცდომები სტუდენტებს. ზოგჯერ შესაძლებელია ეს სხვა სტუდენტებს მივანდოთ. ჩვენს მაგალითზე ამ ხერხით უფრო დადებითი შედეგი მივიღეთ.

უცხო ენის სწავლება უნდა მოხდეს მშობლიური და რუსული ენების შედარების საფუძველზე. უპირველეს ყოვლისა ყურადღება უნდა გამახვილდეს იმ გრამატიკულ მოვლენებზე, რომლებიც ქართულ ენაში არ არსებობს და რომლებიც აუცილებელია რუსულ ენაზე კომუნიკაციისთვის, რაც სტუდენტისთვის დიდი სირთულეს წარმოადგენს.

ქართული და რუსული ენების შედარებითმა ანალიზმა საშუალება მოგვცა ორი ენის ინტერფერირებულ სისტემაში გამოგვეყო ტიპური დარღვევები, რომლებიც აფერხებდნენ რუსულ მეტყველებას. რუსული და ქართული ენების სხვადასხვა დონის ცოდნის მიუხედავად, სტუდენტების მეტყველებაში გამოვლინდა ინტერფერენციასთან დაკავშირებული მსგავსი თავისებურებები.

გამოყენებული ლიტერატურა:

შანიძე, ა. (1980). ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები. (ტ. 3). თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.

- ხუნდაძე, ს. (1902). *ცხოვრების სურათები, ჩემი აზრი და ფიქრები*. (წ. II). ქუთაისი.
- Леонтьев, А. А. (1982). Принцип коммуникативности и психологические основы интенсификации обучения иностранным языкам. *Русский язык за рубежом*. (№4).
- Mackey, W. F. (1976). *Bilingualism et contact de langues*. Paris: Editions Klincksieck.

REFERENCES:

- shandidze, a. (1980). *kartuli enis gramat'ik'is sapudzvebi* [The Basics of the Grammar of the Georgian Language]. 3. Tbilisi: Tbilisi University Publishing.
- khundadze, s. (1902). *tskhovrebis suratebi, chemi azri da pikrebi* [Pictures of life, my thoughts and opinions]. B. II. Kutaisi.
- Leont'ev, A. A. (1982). Princip kommunikativnosti i psihologicheskie osnovy intensifikacii obuchenija inostrannym jazykam [The principle of communication and psychological foundations of the intensification of foreign language teaching]. *Russkij jazyk za rubezhom* [Russian language abroad]. (№4).
- Mackey, W. F. (1976). *Bilingualism et contact de langues*. Paris: Editions Klincksieck.